

VILNIAUS UNIVERSITETAS

UNIwersytet Wileński

FILOLOGIJOS FAKULTETAS

WYDZIAŁ FILOLOGICZNY

Tarptautinė mokslinė konferencija

***Kalbų ir literatūrų funkcionavimas Lietuvoje.
Lenkų-lietuvių moksliniai ir kultūriniai ryšiai***

Konferencijos globėjas – J.E. Lenkijos ambasadorius Vilniuje
Jarosław Czubiński

2013 m. lapkričio 8-9 d.

**Vilniaus universiteto Polonistikos centras
Vilniaus universiteto Polonistikos bičiulių draugija**

Międzynarodowa konferencja naukowa
pod honorowym patronatem J.E. Ambasadora RP w Wilnie
Jarosława Czubińskiego

***Funkcjonowanie języków i literatur na Litwie.
Polsko-litewskie związki naukowe i kulturowe.***

8-9 listopada 2013 r.

**Centrum Polonistyczne Uniwersytetu Wileńskiego
Towarzystwo Przyjaciół Polonistyki Uniwersytetu Wileńskiego**

KONFERENCIJOS PROGRAMA / PROGRAM KONFERENCJI

LAPKRIČIO 8 D., PENKTADIENIS / 8 LISTOPADA, PIĄTEK

8.30 – 9. 00 Dalyvių registracija / Rejestracja uczestników

K. Donelaičio auditorija / sala K. Donelaitisa, Vilniaus universitetas, Filologijos fakultetas / Wydział Filologiczny, Uniwersytet Wileński, Universiteto g. 3

9. 00 – 9. 30 Konferencijos atidarymas. Sveikinimo kalbos / Otwarcie konferencji. Wystąpienia okolicznościowe

I. Plenarinis posėdis / Obrady plenarne I, 9.30 – 10.30

Pirmininkauja / Przewodniczą
Prof. dr hab. A. Kalėda, prof. dr hab. E. Janus

9. 30 – 9.50

Prof. dr hab. Alina Kowalczykowa (Instytut Badań Literackich PAN)

Warszawa - Wilno 1967. Oczarowanie

Varšuva – Vilnius 1967. Susižavėjimas

9.50 – 10.10

Prof. dr hab. Tadeusz Bujnicki (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie)

Pejzaż litewski w polskiej poezji Wilna (lata międzywojenne)

Lietuviškas kraštovaizdis Vilniaus miesto lenkų poezijoje (tarpukario metais)

10.10 – 10.30

Dr Kinga Geben (Vilniaus universitetas)

Dobrze być w tym towarzystwie i w Wilnie (Cz. Miłosz). Analiza pragmatyczna wpisów do księgi pamiątkowej polonistyki Uniwersytetu Wileńskiego

Gera būti šioje kompanijoje ir Vilniuje (Cz. Miłoszas). Vilniaus universiteto polonistikos svečių knygų įrašų pragmatinė analizė

10.30 – 11.00 Kavos pertrauka / Przerwa na kawę

II Plenarinis posėdis / Obrady plenarne II, 11.00 – 12.30

K. Donelaičio auditorija / sala K. Donelaitisa, Filologijos fakultetas / Wydział Filologiczny

Pirmininkauja / Przewodniczą

Prof. dr hab. Radosław Okulicz-Kozaryn, doc. dr Mirosław Dawlewicz

11.00 – 11.20 Prof. dr hab. Algis Kalėda (Vilniaus universitetas, Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas)

Pomosty dialogu kultur/literatur

Kultūros/ literatūros dialogų tiltai

11.20 – 11.40 Prof. dr hab. Halina Karaś (Uniwersytet Warszawski)

Osiągnięcia Jana Karłowicza w zakresie językoznawstwa polonistycznego

Jano Karlovičiaus pasiekimai polonistinės kalbotyros srityje

11.40 – 12.00 Prof. dr hab. Bohdan Cywiński (Warszawa)

Powstanie styczniowe na Litwie jako temat dla socjologa

1863 metų sukilimas Lietuvoje kaip tema sociologui

12.00-12.20 Prof. dr hab. Elżbieta Janus (Uniwersytet Kardynała S. Wyszyńskiego w Warszawie)

Typy konstrukcji beznegatywnych (biernych) w polszczyźnie wileńskiej

Nenegatyvinių (pasyvių) konstrukcijų tipai Vilniaus krašto lenkų kalboje

12. 20 – 13.00 Diskusijos / Dyskusja

Udział biorą m. in. / Dalyvauja taip pat: dr Małgorzata Kasner, dr Mindaugas Kvietkauskas, dr Rimantas Miknys

13.30 – 14.30 Pietūs / Obiad

Posėdziai sekcijose / Obrady w sekcjach
15.00 – 17.50

Filologijos fakultetas / Wydział Filologiczny (*Domus Filologiae*)

<p>XIX a. literatūros sekcija / Sekcja literatury XIX w.</p> <p>110 aud. / sala 110 Pirmininkauja / Przewodniczy Prof. dr hab. Alina Kowalczykowa</p>	<p>XX a. literatūros sekcija / Sekcja literatury XX w.</p> <p>109 aud. / sala 109 Pirmininkauja / Przewodniczy Prof. dr hab. Tadeusz Bujnicki</p>	<p>Istorijos ir kultūros sekcija/ Sekcja historyczno- kulturalna</p> <p>K. Donelaičio auditorija / sala K. Donelaitisa, Pirmininkauja / Przewodniczy Doc. dr Viktorija Ušinskienė</p>	<p>Kalbotyros sekcija / Sekcja językoznawcza</p> <p>108 aud. / sala 108 Pirmininkauja / Przewodniczy Prof. dr hab. Halina Karaś</p>
<p>15.00 – 15.20 Prof. dr hab. Jerzy Fiećko (Uniwersytet A. Mickiewicza w Poznaniu)</p> <p>Litwa w prelekcjach Adama Mickiewicza Lietuva Adomo Mickevičiaus paskaitose</p>	<p>15.00 – 15.20 Dr hab. Anna Szawerna Dyrszka (Uniwersytet Śląski w Katowicach)</p> <p>Nauka – kultura – literatura w czasopiśmie „Alma Mater Vilnensis” (lata 1922-1935) Mokslas – kultūra – literatūra laikraštyje „Alma Mater Vilnensis” (1922-1935 metais)</p>	<p>15.00-15.20 Prof. dr hab. Andrzej Romanowski (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie)</p> <p>Między Polską a Rusią. Uwagi o kulturze WKL w XVI wieku Tarp Lenkijos ir Rusijos. Pastabos apie LDK kultūrą XVI amžiuje</p>	<p>15.00 – 15.20 Prof. dr hab. Jolanta Chojak (Uniwersytet Warszawski)</p> <p><i>To Czesława Miłosza, czyli poeta wobec języka</i> <i>Tas Czesławo Miłoszo, arba kalba poeto atžvilgiu</i></p> <p>15.20 -15.40</p>

<p>15.20 – 15.40 Prof. dr hab. Bernadetta Kuczera - Chachulska (IBL PAN, Uniwersytet Kardynała S. Wyszyńskiego)</p> <p>Mickiewiczowski romantyzm z perspektywy kultury polskiej i litewskiej Mickevičiaus romantizmas iš lenkų bei lietuvių kultūrų perspektyvos</p>	<p>15.20 – 15.40 Doc. dr. Pavel Lavrinec (Vilniaus universitetas)</p> <p>Rola Uniwersytetu Stefana Batorego w przekazaniu podania o wileńskim bazyliuszku Stepono Batoro universiteto reikšmė interpretuojant padavimą apie Vilniaus baziliską</p>	<p>15.20-15.40 Doc. dr Viktorija Ušinskienė (Vilniaus universitetas)</p> <p>Komunikacija urzędowo-prawna w WKL w świetle XVII-wiecznych ksiąg sądowych LDK kanceliariją komunikacija, remiantis XVII amžiaus teismo knygomis</p>	<p>Dr. Rolandas Kregždys (Lietuvių kalbos institutas)</p> <p>Lietuvių kalbos polonizmų-lotynizmų atribucijos ypatumai Osobliwosci atribucji polonolatynizmów w języku litewskim</p>
<p>15.40 – 16.00 Prof. dr hab. Jarosław Ławski (Uniwersytet w Białymstoku)</p> <p>O Mickiewiczowskiej Litwie raz jeszcze Apie Mickevičiaus Lietuvą dar kartą</p>	<p>15.40 – 16.00 Doc. dr. Audinga Tikuišienė (Vilniaus universitetas)</p> <p>Kosmogonija modernioje lenkų poezijoje – per lietuvių poezijos akinius Kosmogonija w modernistycznej poezji polskiej widziana przez okulary poezji litewskiej</p>	<p>15.40-16.00 Dr Regina Jakubėnas (Vilniaus universitetas)</p> <p>Wileńskie uroczystości z okazji 100. rocznicy zwycięstwa króla Jana III Sobieskiego pod Wiedniem (1783) Renginiai Vilniuje, skirti karaliaus Jano III Sobieskio pergalei prie Vienos 100-osioms metinėms (1783)</p>	<p>15.40-16.00 Doc. dr Irena Masojė (Lietuvos edukologijos universitetas)</p> <p>Osobliwe formy adresatywne w polszczyźnie litewskiej – wynik interferencji czy wyraz różnych strategii komunikacyjnych? Ypatingos adresavimo formos lenkų kalboje Lietuvoje – interferencijos rezultatas ar skirtingų komunikacinių strategijų išraiška?</p>
<p>16.00 – 16.20 Kavos pertrauka / Przerwa na kawę</p>	<p>16.00 – 16.20 Kavos pertrauka / Przerwa na kawę</p>	<p>16. 00-16.20 Kavos pertrauka / Przerwa na kawę</p>	<p>16.00 – 16.20 Kavos pertrauka / Przerwa na kawę</p> <p>Cykl referatów: O losach słów <i>małżeństwo</i> i</p>

<p>16.20-16.40 Dr hab. Beata Obsulewicz-Niewińska (Katolicki Uniwersytet Lubelski)</p> <p>Litewskie tematy u Zygmunta Glogera Lietuviškos temos Zygmunto Glogero darbuose</p> <p>16.40 – 17.00 Dr Anna Janicka (Uniwersytet Białymstoku)</p> <p>O Litwie w kręgach „Przeglądu Tygodniowego” Apie Lietuvą laikraščio „Przegląd Tygodniowy” puslapiuose</p> <p>17.00 – 17.20 Dr Irena Fedorowicz (Vilniaus universitetas)</p> <p>Tematyka litewska w korespondencji Jana Karłowicza z okresu redagowania „Wisły” (1888-1899)</p>	<p>16.20 – 16.40 Doc. dr Romuald Naruniec (Lietuvos edukologijos universitetas)</p> <p>Z Wilna do Wilna. Odkrycia Napoleona Šeputisa w „litewskiej Jerozolimie” (na podstawie powieści Herkusa Kunčiaus <i>Lietuvis Vilniuje [Litwin w Wilnie]</i>) Iš Vilniaus į Vilnių. Napoleono Šepučio atradimai „Lietuvos Jeruzalėje“ (pagal Herkaus Kunčio romaną <i>Lietuvis Vilniuje</i>)</p> <p>16.40 – 17.00 Dr Teresa Dalecka (Vilniaus universitetas)</p> <p>Bajka grozy... z Sienkiewiczem i Wańkiewiczem w tle Śiurpė... su Sienkiewicziumi ir Wankowicziumi fone</p> <p>17.00-17.50 Diskusijos / Diskusja</p>	<p>16.20-16.40 Doc. dr Mirosław Dawlewicz (Vilniaus universitetas)</p> <p>Jan Karłowicz jako animator życia naukowego i kulturalnego przełomu XIX i XX wieku. Prezentacja projektu badawczego Janas Karlovičius – XIX ir XX amžiaus sandūros mokslinio ir kultūrinio gyvenimo skleidėjas. Projekto pristatymas</p> <p>16.40-17.00 Doc. dr Krystyna Rutkowska (Vilniaus universitetas)</p> <p>Współpraca Jana Karłowicza i Mieczysława Dowojny-Sylwestrowicza w badaniach nad folklorem litewskim: kształtująca się metodologia, aspiracje etnolingwistyczne Lietuvių folkloro rinkėjų Jano Karlovičiaus ir Mečislovo Davainio-Silvestraičio bendradarbiavimas: metodologijos raida, etnolingvistikos apraiškos</p>	<p><i>rodzina</i> w językach polskim i litewskim Pranešimų ciklas : Apie likimą žodžių <i>malženstwo</i> i <i>rodzina</i> [santuoka ir šeima] lenkų ir lietuvių kalbose</p> <p>16.20 – 16.40 Prof. dr hab. Zofia Zaron (Uniwersytet Warszawski)</p> <p>Geneza pojęcia <i>malženstwo</i> w polszczyźnie Sąvokos <i>malženstwo</i> [santuoka] kilmė lenkų kalboje</p> <p>16.40-17.00 Dr Katarzyna Drózd-Łuszczak (Uniwersytet Warszawski)</p> <p><i>Rodzina</i> w ujęciu diachroniczno-synchronicznym <i>Rodzina</i> [šeima] – diachroniškai ir sinchroniškai</p> <p>17.00-17.20 Dr Natalia Siudzińska (Uniwersytet Warszawski)</p>
---	--	--	---

<p>Lietuvos tema Jano Karlovičiaus korespondencijoje laikraščio „Wisła” redagavimo metu (1888-1899)</p> <p>17.20-17.40 Gražina Kadžytė</p> <p>XIX a. pradžios Lietuvos/Žemaitijos kultūrinė dirva pagal Liudviką Adomą Jucevičių Podłoże kulturalne Litwy/Żmudzi z początku XIX w. według Ludwika Adama Jucewicza</p> <p>17.40 – 17. 50 Diskusijos / Diskusja</p>		<p>17.00-17.20 Dr Marcin Wakar (Ośrodek Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie)</p> <p>Litwini w oczach litewskich Polaków. Charakterystyka inteligencji polskiej na Litwie w świetle badań ankietowych</p> <p>Lietuviai Lietuvos lenkų akyste. Lenkų inteligentijos Lietuvoje charakteristika remiantis anketiniais tyrimais</p> <p>17.20-17.40 Dr Irena Mikłaszewicz (Vytauto Didžiojo universitetas Kaune)</p> <p>Powojenna historia litewskich Polaków - między mitem a rzeczywistością Lietuvos lenkų pokarinė istorija - tarp mitų ir realybės</p> <p>17.40-17.50 Diskusijos / Diskusja</p>	<p>O litewskich odpowiednikach terminów <i>małżeństwo</i> i <i>rodzina</i> oraz o ich losach w języku litewskim Apie lietuviškus sąvokų <i>małżeństwo</i> ir <i>rodzina</i> [<i>santuoka</i> ir <i>šeima</i>] ekvivalentus bei apie jų likimą lietuvių kalboje</p> <p>17.20-17.40 Dr Magdalena Plusa (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach)</p> <p>Józef Weysenhoff jako pisarz kresowy (kilka uwag o elementach kresowych w powieściach cyklu litewskiego) Józefas Weysenhoffas – paribio rašytojas (kelios pastabos apie paribio kalbos elementus lietuviško ciklo romanuose)</p> <p>17.20-17.50 Diskusijos / Diskusja</p>
---	--	---	--

18.00 Vakaronė Lenkijos institute Vilniuje / Uroczysta kolacja w Instytucie Polskim w Wilnie (Didžioji g. 23)

LAPKRIČIO 9 D., ŠEŠTADIENIS / 9 LISTOPADA, SOBOTA

Plenarinis posėdis / Obrady plenarne

K. Donelaičio auditorija / sala K. Donelaitisa, Filologijos fakultetas / Wydział Filologiczny (Domus Filologiae)

Pirmininkauja / Przewodniczą
Prof. dr hab. Z. Zaron, dr R. Jakubėnas

10.00 – 10.20

Prof. dr hab. Radosław Okulicz-Kozaryn (Uniwersytet A. Mickiewicza w Poznaniu)

Syrokomla i rzewność
Sirokoplė ir graudumas

10.20 – 10.40

Prof. dr hab. Andrzej Zieniewicz (Uniwersytet Warszawski)

Litwa Czesława Miłosza: historia, utopia czy terapia?
Czesławo Miłoszo Lietuva: istorija, utopija ar terapija?

10.40-11.00

Prof. dr hab. Tomasz Chachulski (IBL PAN, Uniwersytet Kardynała S. Wyszyńskiego w Warszawie)

Olimpiada Literatury i Języka Polskiego w Wilnie – na styku kultur i modeli
Lenkų kalbos ir literatūros olimpiada Vilniuje – kultūrą ir modelių sandūroje

11.00- 11. 20 Dr Inesa Szulska (Uniwersytet Warszawski)

Od czytelniczki po polemistę. XIX-wieczna literatura polska w ocenie Mariji Pečkauskaitė (Šatrijos Ragany)
Nuo skaitytojos iki polemistės. Marijos Pečkauskaitės (Šatrijos Raganos) XIX amžiaus lenkų literatūros vertinimai

**11.20 -12.30 Diskusijos / Dyskusja
Konferencijos uždarymas / Zamknięcie konferencji**

13.00 -14. 00 Pietūs/ Obiad

15.00 K. Donelaičio auditorija/ sala K. Donelaitisa

Iškilmingas istorinio rašinio konkurso mokiniams *Lietuviai, lenkai ir jų kaimynai – kelias nuo praeities į ateitį* rezultatu paskelbimas ir apdovanojimų įteikimas / Uroczyste podsumowanie wyników konkursu historycznego dla uczniów *Litwini, Polacy i ich sąsiedzi – droga od przeszłości ku przyszłości* oraz wręczenie nagród

Dalyvauja / Udział biorą m. in.: **Roman Kruszewski**, Leidykla „Wiedza i Praktyka”, Varšuva / Wydawnictwo „Wiedza i Praktyka”, Warszawa;
Teresa Dalecka, Vilniaus universitetas, Polonistikos centras / Uniwersytet Wileński, Centrum Polonistyczne.

PAPILDOMA PROGRAMA / IMPREZY TOWARZYSZĄCE

LAPKRIČIO 7, KETVIRTADIENIS / 7 LISTOPADA, CZWARTEK, 16.00, Lenkijos institutas Vilniuje / Instytut Polski w Wilnie (Didžioji g. 23).
Knygos pristatymas / Prezentacja książki *Teodor Bujnicki. Ostatni bard WKL*. Red. naukowa i wstęp Tadeusz Bujnicki (Białystok 2012).

Vilniaus universiteto arba Valdovų rūmų lankymas / Zwiedzanie Uniwersytetu Wileńskiego lub Pałacu Wielkich Książąt Litewskich (Lista chętnych zostanie sporządzona w pierwszym dniu konferencji)

KONTAKTAI / KONTAKT

VU Polonistikos centras / Centrum Polonistyczne: tel.: (+370) 5 268 72 37

KONFERENCIJĄ PARĖMĖ / KONFERENCJĘ WSPARLI:

**Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie”
/Fondas „Pomoc Polakom na Wschodzie”/**

Ambasada
Rzeczypospolitej Polskiej
w Wilnie

**Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Wilnie /
Lenkijos ambasada Vilniuje**

**Vilniaus universitetas, Filologijos fakultetas /
Uniwersytet Wileński Wydział Filologiczny**

**Vilniaus universiteto Polonistikos bičiulių draugija /
Towarzystwo Przyjaciół Polonistyki Uniwersytetu Wileńskiego**

Instytut Polski w Wilnie / Lenkijos institutas Vilniuje

**Roman Kruszewski, Wydawnictwo „Wiedza i Praktyka”,
Warszawa / Leidykla „Wiedza i Praktyka”, Varšuva**